

Válasz Dr. Csáfor Hajnalka

„A napelemek elterjedésének makro- és mikroszintű elemzése”

című doktori (Ph.D.) értekezés nyilvános vitájához készített

opponensi véleményére

Öszintén köszönöm Dr. Csáfor Hajnalkának, hogy mind a munkahelyi-, mind a nyilvános vitára készített értekezésem részletes bírálatára időt és energiát szánt. Munkahelyi vitámra készített opponensi véleményében a kritikai megjegyzéseinek építő jellege, valamint a pontosan nevesített javítási tanácsai sokat segítettek a nyilvános vitára beadott értekezés elkészítésében.

Megtisztelő számomra, hogy a nyilvános vitához készített opponensi véleményében már csak egy (az 5.) pontban található olyan kritika, amelyre – úgy érzem – reagálnom kell:

„A jelöltnek a napelem-állományt befolyásoló tényezők feltárásával az is a célja volt, hogy azoknak a döntéshozóknak a munkáját segítse, akik a napelem-állománnyal kapcsolatban intézkedéseket hoznak. Ez azonban csak részben valósult meg, mert az azonosított tényezők – még ha bizonyíthatóan magyarázzák is a napelem-állomány elterjedését – nem mind olyanok, amelyekre a döntéshozók befolyással bírnának.”

Mivel ez a bírálat a munkahelyi vitámon is említésre került, a dolgozatom átdolgozása során próbáltam egyértelműsíteni azt, hogy „döntéshozók” alatt nem, illetve nem csak a napelem-állománnyal kapcsolatban intézkedéseket hozókat értem, azonban ezt valóban jobban hangsúlyozhattam volna. Értekezésemben két helyen utaltam az eredmények döntéshozók általi hasznosíthatóságára:

- a bevezetésben (a 6. oldalon) ekképpen: „A napelemekkel szoros kapcsolatban álló indikátoroknak az ismerete például azoknak a döntéshozóknak lehet fontos, akiknek olyan intézkedéseket kell meghozniuk, amelyek által teljesíthetők az ország szennyezőanyag-kibocsátás csökkentési vállalásai.” Az energiamutatók és a gazdasági indikátorok közti kapcsolatot vizsgáló (az értekezés 7-9. táblázataiban, a 22-29. oldalon összefoglalt) tanulmányok közül, amelyekben egyáltalán említést tesznek az eredmények hasznosíthatóságáról, ott minden esetben a különböző szennyezőanyag-kibocsátási vállalásokra hivatkoztak, emiatt került be ez a mondat a disszertációmba.
- az összefoglalásban (a 120. oldalon) szerettem volna kiemelni, hogy kiket értek „döntéshozók” alatt: „A napelemekre leginkább hatást gyakorló változók

azonosításának fontosságát az országokra nehezedő CO₂ csökkentési vállalásaik adják. Az érintett döntéshozóknak érdeke ismerni azokat a tényezőket, amelyeket befolyásolva – azok egyéb szándékozott hatásai mellett –, hosszabb távon a napelem-beruházásokra is ösztönzőleg hatnak. Az „érintett” döntéshozók alatt nemcsak azok értendők, akik a napelem-állománnyal kapcsolatban rendelkeznek döntéshozói jogkörrel, hanem minden döntéshozó, aki a napelem-állománnyal kapcsolatban levő – fenti felsorolásban szereplő – egyéb gazdasági változók valamelyikének (illetve az ezeket meghatározó intézkedéseknek) a befolyásolására képes.” Döntéshozók alatt jóval szélesebb réteget értettem, mint azokat, akik a napelemekkel kapcsolatosan közvetlenül intézkedéseket hoznak (például akik döntenek a beruházások során pályázható vissza nem térítendő támogatások vagy a hiteltámogatások mértékéről). Ide tartoznak például a szakemberek, akik akár közvetetten befolyással bírnak a kiemelt társadalompolitikai preferenciák meghatározására, akik érintettek a szektorális preferenciák kialakításában, akik hatást tudnak gyakorolni a fogyasztói árak alakulására, vagy a bankok által a hazai háztartásoknak nyújtott hitelek kamatlábjára.

Köszönöm megértését arra vonatkozóan, hogy az értekezésemnek elérhető adatok hiányában nem képezhették tárgyát olyan érdekes kutatások, mint például az országok napelem-állománya és az erre a célra adott vissza nem térítendő állami támogatások nagysága. Mivel nagy gyakorlattal rendelkezem különböző adatok keresésében, a kutatás elején nem sejtettem, hogy például az országokban telepített napelemek szintjét is csak hozzávetőleg egy év keresés után találom meg (a BP honlapján), amikor már majdnem témát váltottam ezen alapstatisztika hiánya miatt. A napelem-beruházásokhoz igénybe vehető támogatásokról illetve az ezekkel termelt energiának az áramszolgáltatóval történő elszámolásáról disszertációm írása során folyamatosan, újra és újra kerestem adatbázisokat, azonban ilyet sajnos nem találtam.

Végezetül még egyszer köszönöm a munkám iránt tanúsított megtisztelő figyelmét, és támogató bírálatát.

Veszprém, 2014. június 13.

Tisztelettel:

Banász Zsuzsanna, doktorjelölt